

Katholiek leren...door Ruud Abma

dinsdag 29 januari 2008 09:58

kopsekantKatholiek leren ... maar wel ludiek!

door Ruud Abma

'De Kopse Hof' was gedurende vele decennia een begrip in Nijmegen en katholiek Nederland. De hogere beroepsopleiding voor katholieke jeugdleiders, opgericht in 1956, is inmiddels opgegaan in de HAN (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen). Toen de archieven naar het oud papier dreigden te verdwijnen, bedacht directeur Jan Dankers dat een geschiedschrijving van dit stuk katholiek Nederland op zijn plaats was. Het resultaat is het kloeke, fraai vormgegeven De Kopse kant van Nijmegen. Vijftig jaar Akademie voor Edukatieve Arbeid.

Het begon als een initiatief van katholieke pedagogen en psychologen als Perquin, Fortmann en Dresen-Coenders: het jeugdwerk moest geprofessionaliseerd worden, nu in de naorlogse periode zo vele jongeren het spoor bijster raakten. Er werd gesproken van 'massajeugd', 'verwildering', maar de katholieken hadden het liever - meer positief getoonzet - over 'moderne jeugd op haar weg naar volwassenheid'.

Tien jaar later werd 'De Kopse Hof' ludiek en agogisch. Het moest gaan om emancipatie en zelfontplooiing - van arbeiders, jongeren, vrouwen en niet in de laatste plaats van de docenten zelf. In dezelfde beweging verdween het roomse élan. Hier spreken de talrijke foto's boekdelen: baard, minirok, gitaar en het omslag van Mandels 'Inleiding in de marxistische ekonomie' tekenen de nieuwe tijd. De kantelende moraal werd beleefd als spannend en bevrijdend.

Het boek is op meerdere manieren te lezen: als een geschiedenis van plaatsen en mensen in Nijmegen, van het katholieke jeugdwerk en progressieve tijdschriften als Dux en G3, van de veranderende opvattingen van katholieke intellectuelen over opvoeding, en ten slotte van het Nederlandse hoger beroeps onderwijs. In de jaren tachtig werden op 'De Kopse Hof' termen als onderwijsrendement en marktgericht denken geïntroduceerd, in de jaren negentig gevolgd door reorganisaties, fusiegolven en nieuwe onderwijsconcepten. De charme is er daardoor wat vanaf, maar in het hedendaagse Instituut voor Sociale Studies zijn toch nog wel sporen van het 'ludische profiel' uit de jaren zestig te herkennen.

Historicus Cees Willemsen heeft voor dit staaltje van integrale geschiedschrijving de archieven doorgeploegd en vele tientallen interviews gehouden. Tezamen met de mooie foto's dragen de interviewfragmenten bij aan een levendig en aantrekkelijk beeld van vijftig jaar katholieke en Nijmeegse geschiedenis. Wie erbij is geweest zal dit boek beslist willen hebben!

Cees Willemsen, De Kopse kant van Nijmegen. Vijftig jaar Akademie voor Edukatieve Arbeid. Nijmegen: Valkhof Pers, 440 blz., € 25,-

Ruud Abma is universitair docent bij Algemene Sociale Wetenschappen (ASW) van de Universiteit Utrecht.